Żywa historia Gorlic — wywiad z państwem Wandą i Kazimierzem Zachariaszami

Wywiad z państwem Wandą i Kazimierzem Zachariaszami dotyczący wspomnień o rodzinie Władysława Długosza, pałacu w Siarach i powojennej elektryfikacji powiatu gorlickiego.

Wanda Zachariasz

Urodzona 30 maja 1934 roku w Siarach. Uczęszczała do przedszkola założonego w Siarach przez Władysława Długosza. Do V klasy uczyła się w Siarach, natomiast od klasy VI w szkole podstawowej w Gorlicach, którą ukończyła w 1948 roku. Naukę kontynuowała w Szkole Pedagogicznej w Gorlicach. Po ukończeniu szkoły została skierowana przez inspektora szkolnego Słowika do pracy w szkole w Banicy koło Izb. Na skutek usilnych starań rodziców przeniesiono ją do Kwiatonowic, gdzie przepracowała dwa lata. Potem przeszła do pracy w Sękowej, jako wychowawca świetlicy, a później do szkoły w Siarach jako nauczycielka. W szkole podstawowej w Siarach pracowała do emerytury, na którą przeszła w 1989 roku w trzydziestym dziewiątym roku pracy. Pracując w Siarach ukończyła studia nauczycielskie w Jaśle i Rzeszowie. Przez ponad dwadzieścia lat, aż do końca kariery zawodowej pełniła funkcję dyrektora szkoły. Obecnie na emeryturze.

Kazimierz Zachariasz

Urodzony 23 lutego 1932 roku w Siarach, gdzie od 1937 roku uczęszczał do przedszkola. Zmarł 27 stycznia 2025 r. W 1939 roku zaczął naukę w szkole podstawowej, w której uczył się dopóki Niemcy nie zajęli szkoły na kwaterę. Od 1941 roku nauka odbywała się w domach prywatnych. W roku 1942 zaczął naukę w szkole przy rynku w Gorlicach. Po ukończeniu szkoły podstawowej, w 1946 roku zaczął naukę w szkole zawodowej na Dworzysku. Po trzech latach, w 1949 roku, ukończył szkołę, natomiast już w roku 1948 podjął pracę zawodową w zakładzie energetycznym, równocześnie ucząc się. W październiku 1952 roku został powołany do wojska. W czasie służby wojskowej podupadł bardzo na zdrowiu i po dwóch latach służby został przeniesiony do cywila. W 1956 roku ożenił się z Wandą Konieczną. W zakładzie energetycznym, do którego powrócił z wojska, pracował przez 45 lat, aż do roku 1991. Od 1991 roku do chwili obecnej przebywa na emeryturze.

Zapraszamy do galerii fotografii dostępnej na dole strony.

Wywiad z państwem Wandą i Kazimierzem Zachariaszami przeprowadzony 2 sierpnia 2021 roku przez Urszulę Karasińską w Sękowej.

Serdeczne podziękowanie dla pana Bogusława Kuciakowskiego za pomoc w poszukiwaniach osób chętnych do udzielenia wywiadu.

Spis treści:

00:00:10 — wspomnienie o rodzinie Długoszów, miłość Władysława i Kamili

00:01:44 — park przy pałacu w Siarach, grzybobranie w parku

00:03:10 — „Cała parafia wiedziała, że to jest ciotka Guterszyna” (pokojówka u Długoszów), „Rodzice często byli

zamawiani do kośby” — zapłata: „sześć snopków dla dworu siódmy dla robotnika”, dozorowanie pracy przez dwóch ekonomów Michała Łątkę z Owczar i (Franciszka) Sokołowskiego z Siar

00:05:15 — dwa czworaki w Dolnych Siarach i Sękowej, opis — cztery rodziny mieszkające w czterech rogach domu, mieszkania jednoizbowe

00:06:15 — dzieci Kamili i Władysława Długoszów: Tadeusz — właściciel majątku Siary i Sękowa **(ożeniony z panią Wesołowską, mieszkającą przy ul. Szpitalnej)**, dworek Marii Zawadzkiej w Sękowej z piękną aleją kasztanową, który otrzymała w posagu, Jan — właściciel Biecza-Załawia i Tymoteusz, który zginął tragiczną śmiercią w Gorlicach

00:10:13 — pojazdy silnikowe dworu: Opel — ciągnik na metalowych kołach i samochód Władysława Długosza, którego kierowcą był Ignac Hajduk

00:11:54 — Koło Gospodyń Wiejskich w Siarach wspierane przez Marię Zawadzką

00:12:30 — pogrzeb dziedzica — Władysława Długosza w 1937 roku

00:14:20 — niedzielna msza — „Dwór przyjeżdżał bryczką w dwa białe konie z wozakiem Janem Prosakiem”, rodzina Długoszów w kolatorskich ławkach

00:15:55 — wspomnienie święta Matki Boskiej Zielnej (dożynki), „(Franciszek) Sokołowski strzelał z bata jak z karabinu”

00:16:40 — Ludwik Rybczyk — ludowiec agitujący po wsiach łemkowskich za wyborem Władysława Długosza na senatora, fundator dwóch burs dla uczniów w Gorlicach

00:18:20 — czas okupacji, Długoszowie w pałacu, „Na ogrodzie pałacowym to zawsze stało wojsko (niemieckie) z samochodami”

00:19:05 — „Ruscy jak przyszli wszystko zniszczyli… bibliotekę palili na stosie… meble pałacowe przechowywali ludzie ze wsi”, Długoszowie wypędzeni z posiadłości, czuwający nad pałacem i mauzoleum ogrodnik Koszela

00:22:00 — Zastrzelenie Jackowskiego (komendant policji w Sękowej podczas okupacji — okrutnik) na podstawie wyroku Polski Podziemnej, rower Jackowskiego po wykonaniu wyroku schowany na stryszku mauzoleum, wspomnienie odbicia więźniów z Jasła (Tadeusza Boczonia, Ptaszka, Koszeli)

00:28:20 — ciąg dalszy historii Długoszów

00:31:06 — dojazdy Władysława Długosza Oplem, prowadzonym przez kierowcę Hajduka, do Drohobycza

00:32:43 — pomoc Długoszów podczas okupacji niemieckiej okolicznym mieszkańcom poprzez zatrudnianie dodatkowych osób we dworze, co chroniło przed wywózką na „roboty”

00:33:36 — elektrownia w pałacu w Siarach obsługiwana przez Hajduka

00:35:15 — elektryfikacja Siar i Sękowej — 1950 rok

00:37:10 — elektryfikacja wsi powiatu gorlickiego, pierwsze: Łosie, Klimkówka, Uście Gorlickie, Hańczowa, Wysowa

00:39:00 — „Ja chodziłem po domach na odbiory po elektryfikacji” — opis

00:41:26 — „Zgaście to, bo mi oczy wypali” — reakcja starszej mieszkanki Moszczenicy po pierwszym zaświeceniu żarówki w jej domu

00:43:00 — komunikacja publiczna w powiecie gorlickim w latach 50. XX wieku

00:43:42 — „Żarówki były dostępne, ale ciężko było je dostać… Zawsze był problem z kablami, wszystko kupowało się spod lady”